

M. EKLER

M1. TÜBERKÜLOZ KONTROLÜ İLE İLGİLİ MEVZUAT

UMUMİ HIFZISSİHHA KANUNU

GENEL SAĞLIĞI KORUMA YASASI

Kanun no : 1593
Kabul tarihi : 24.4.1930
Yayın tarihi : 6.5.1930
Resmi Gazete No : 1489

ALTINCI FASIL

ALTINCI BÖLÜM

Veremle mücadele

Madde 113 - Akciğer ve hañçere vereminin her sari şeklinde musap olanlarla veremin herhangi seriri şekline musap olarak vefat edenlerin isim ve adresleriyle ihbarı mecburidir. Musaplar sekiz gün ve vefatlar yirmi dört saat zarfında hastalığı veya ölümü tesbit eden her tabip tarafından en yakın sihiye dairesine şifahen veya tahriren ihbar edilir.

Madde 113 - Akciğer ve larenks vereminin her bulaşıcı şekline yakalananlarla veremin herhangi bir klinik şekline tutulmuş olarak ölenlerin isim ve adresleri ile ihbarı zorunludur. Hastalığa yakalananlar, sekiz gün ve ölenler yirmidört saat içinde hastalığı ya da ölümü teşhis ve tesbit eden her tabip tarafından en yakın sağlık kurumuna sözlü ya da yazılı olarak bildirilir.

Madde 114 - Veremli hastanın ikametgah değiştirilmesi halinde nakilden haberdar olan tabip derakap keyfiyeti ve nakledilecek mahalli evvelce hastayı haber verdiği sihiye dairesine ihbara mecburdur.

Madde 114 - Veremli hastanın oturduğu yeri değiştirilmesi halinde nakilden haberi olan tabip hemen durumu ve nakledilecek yeri evvelce hastayı haber verdiği sağlık kurumuna bildirmeye mecburdur.

Madde 115 - Hastanelerde, doğum evlerinde, hapisanelerde, sair resmi veya hususi müesaseti sihiye ve hayriyedeki bütün veremli hastalarla buralarda vukua gelen verem vefiyatı yirmi dört saat zarfında o müessesenin müdürü tarafından ihbar edilir.

Askeri kıtaat ve teşkilatta tedavi edilen veya vefat eden veremliler buralardaki askeri tabipler tarafından ve mensup oldukları kumandanlıklar vasitesiyle alakadar sihat makamlarına ihbar olunur.

Madde 115 - Hastanelerde, doğum evlerinde, hapisanelerde, diğer resmi veya özel sağlık ve yardım kuruluşlarındaki bütün veremli hastalarla buralarda meydana gelen verem ölümleri yirmi dört saat içinde o kurumun müdürü tarafından bildirilir.

Askeri birlikler ve kuruluşlarda tedavi edilen veya ölen veremliler buralardaki askeri tabipler tarafından ve bağlı oldukları komutanlıklar aracılığıyla ilgili sağlık makamlarına bildirilir.

Madde 116 - Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaletince küşat edilen verem dispanserlerinin mevcut olduğu mahallerde verem musaplarının doğrudan doğruya dispanser tababetine ihbar edilmesi vekaletçe neşrü ilan edilir.

Madde 116 - Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nca açılan verem dispanserlerinin bulunduğu yerlerde vereme yakalananlarını doğrudan doğruya dispanser tabipliğine bildirilmesi bakanlıkça yayımlanıp ilan edilir.

Madde 117 - Resmi bakteriyoloji laboratuvarları veremlilere ait olup tabipler tarafından gönderilen maddeleri meccanen muayene ve neticesini gönderen tabiplere iş'ar ederler.

Madde 117 - Resmi bakteriyoloji laboratuvarları veremlilere ait olup tabipler tarafından gönderilen maddeleri ücretsiz muayene ederler ve sonucunu gönderen tabiplere yazılı bildirirler.

Madde 118 - Hükümet veya belediye tabiplerinin veya tabibi müdavilerinin talebi üzerine veremlilerin ikametgahları ve eşyaları meccanen tathir ve tephir olunur.

Madde 118 - Hükümet veya belediye tabiplerinin ya da hastaya bakan hekimlerin talebi üzerine veremlilerin ikametgahları ve eşyaları ücretsiz temizlenir ve dezenfekte edilir.

Madde 119 - Sari şekilde verem hastalığına musap olduğu tebeyyün eden ve etrafında bulunan kimseleri intana duçar edeceğinden şüphe olunan hastaları hastane veya sair bir müessesede tecrit veya tedaviye veya meslek ve sanatları dolayısıyla küçük çocukları verem intanına duçar edecekleri tahakkuk edenleri meslek ve sanatlarını icradan men'e Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaleti salahiyyettardır.

Madde 119 - Bulaşıcı şekilde verem hastalığına yakalandığı kesinleşen ve etrafında bulunan kimseleri enfekte edeceğinden şüphe olunan hastaları hastane ya da diğer bir kurumda tecrit veya tedaviye ya da meslek ve sanatları dolayısıyla küçük çocukları verem basiliyle enfekte edecekleri kesinleşenlerin meslek ve sanatlarını yürütmelerini yasaklamaya Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yetkilidir.

Madde 120 - Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaleti fennen lüzum göreceği eşhasa veremden vikayeye matuf tedbirleri tatbika mezundur.

Madde 120 - Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, bilimsel olarak lüzum göreceği kişilere, veremden korumaya yönelik tedbirleri uygulamaya yetkilidir.

Madde 121 - Veremle mücadele cemiyetlerine ait müesseselerle bu cemiyetler tarafından tatbik edilen mücadele tedbirleri Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaletinin murakabesine tabidir.

Madde 121 - Veremle mücadele cemiyetlerine ait kurumlarla bu kuruluşlar tarafından uygulanan mücadele tedbirleri Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca denetlenir.

YEDİNCİ FASIL YEDİNCİ BÖLÜM

Geçen fasıllar arasında müşterek hükümler

Geçen bölümler arasında ortak hükümler

Madde 122 - Evlenecek erkek ve kadınlar evlenmeden evvel tıbbi muayeneye tabidir. Bu muayenenin sureti icrası ve teferrüatı hakkında Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaletince bir nizamname neşrolunur.

Madde 122 - Evlenecek erkek ve kadınlar evlenmeden evvel tıbbi muayeneye tabidir. Bu muayenenin yapılma şekli ve ayrıntıları hakkında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bir tüzük yayımlanır.

(...)

Madde 124 - İlerlemiş sari vereme musap olanların nikahı altı ay tehir olunur. Bu müddet zarfında salah eseri görülmezse bu müddet altı ay daha temdit edilir. Bu müddet hitamında alakadar tabipler her iki tarafa bu hastalığın tehlikesini ve evlenmenin mazarratını bildirmeye mecburdur.

Madde 124 - İlerlemiş bulaşıcı vereme yakalanmış olanların nikahı altı ay ertelenir. Bu süre içinde düzelme belirtisi görülmezse bu süre altı ay daha uzatılır. Bu sürenin bitiminde ilgili tabipler her iki tarafa bu hastalığın tehlikesini ve evlenmenin zararlarını bildirmeye mecburdur.

Madde 125 - Süt annelik yapacak kadınlar zührevi hastalıklarla sari vereme ve cüzzama musap olmadıklarını müspit tabip raporları alırlar. Raporlar her altı ayda bir tecdit olunur. Bu raporu olmayan kadınların süt annelik etmesi ve rapor talep etmeden herhangi bir kadının süt anneliğe kabul edilmesi memnudur. Resmi tabipler süt annelik edecek kadınları meccanen muayene ve raporlarını ita ederler.

Madde 125 - Süt annelik yapacak kadınlar zührevi hastalıklarla bulaşıcı vereme ve cüzzama yakalanmadıklarını bildiren tabip raporları alırlar. Raporlar her altı ayda bir yenilenir. Bu raporu olmayan kadınların süt annelik yapması ve rapor talep etmeden herhangi bir kadının süt anneliğe kabul edilmesi yasaktır. Resmi tabipler süt annelik yapacak kadınları ücretsiz muayene eder ve raporlarını verirler.

Madde 126 - Yenilecek ve içilecek şeyler satan veya veren veyahut taharet ve nezafete mütaallik sanatlar ifa edenler her üç ayda bir kendilerini muayene ettirerek bir sıhhi rapor almağa mecburdurlar. Bunlardan devrei sirayette frengi ve sari verem ve cüzzama müptela olanlarla halkın istikrah ve nefretini mucip bir cilt hastalığına duçar olanlar sanatlarını icradan menolunurlar.

Madde 126 - Yenilecek ve içilecek şeyler satan ya da veren ya da temizlik ve güzellikle ilgili sanatlar yapanlar her üç ayda bir kendilerini muayene ettirerek bir sağlık raporu almağa mecburdurlar. Bunlardan bulaşıcı dönemde frengi ve bulaşıcı verem ve cüzzama tutulmuş olanlarla halkın tiksini ve nefretini gerektiren bir cilt hastalığına yakalananların sanatlarını yürütmeleri yasaklanır.

Madde 127 - 126 ncı maddede zikrolunan sıhhi muayene meccanen belediye tabipleri tarafından yapılır. Belediye tabipleri bulunmayan yerlerde bu vazife hükümet tabipleri tarafından icra olunur. Mahalli belediyelerince hangi meslek ve sanat erbabının muayeneye tabi olduğu 266 ncı maddede zikredilen nizamnameye dercolunur.

Madde 127 - 126 ncı maddede sözü edilen muayene ücretsiz olarak belediye tabipleri tarafından yapılır. Belediye tabipleri bulunmayan yerlerde bu görev hükümet tabipleri tarafından yürütülür. Yerel belediyelerince hangi meslek ve sanat sahiplerinin muayene zorunda olduğu 266 ncı maddede sözü edilen tüzükte belirtilir.

(...)

ON DÖRDÜNCÜ BAP ON DÖRDÜNCÜ KONU

Ceza hükümleri

Madde 282 - (24/9/1983 gün ve 2890 sayılı kanunun 2. maddesiyle değişik) Bu kanunda yazılı olan yasaklara aykırı hareket edenler veya zorunluluklara uymayanlar hakkında; Kanunda ayrıca bir ceza hükmü gösterilmediği ve fiilleri Türk Ceza Kanununda daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, üç aydan altı aya kadar hafif hapis cezası ve beşbin liradan otuzbin liraya kadar hafif para cezası verilir. Ayrıca, fiilin işleniş şekli ve niteliğine göre failin suça vasıta kıldığı meslek ve sanatın yedi günden üç aya kadar tatiline ve aynı süre kadar işyerinin kapatılma- sına da hükmedilebilir.

Madde 282 - (24/9/1983 gün ve 2890 sayılı kanunun 2. maddesiyle değişik) Bu kanunda yazılı olan yasaklara aykırı hareket edenler veya zorunluluklara uymayanlar hakkında; Kanunda ayrıca bir ceza hükmü gösterilmediği ve yaptıkları Türk Ceza Kanununda daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, üç aydan altı aya kadar haŞf hapis cezası ve beşbin liradan otuzbin liraya kadar haŞf para cezası verilir. Ayrıca, yapılanın yapılış şekli ve niteliğine göre yapanın suça vasıta kıldığı meslek ve sanatın yedi günden üç aya kadar tatiline ve aynı süre kadar işyerinin kapatılmasına da hükmedilebilir.

Madde 283 - Bu kanunda yazılı belediye vazifelerine taallük edip 266 ncı maddede gösterilen sıhhi zabıta nizamnamesinde mezkür memnuiyetlere muhalif hareket edenlerle mecburiyetlere riayet etmeyenler, 16 Nisan 1340 tarih ve 486 numaralı kanun mucibince cezalandırılır.

Madde 283 - Bu kanunda yazılı belediye görevleri ile ilgili olup 266 ncı maddede gösterilen sağlık zabıta tüzüğünde sözü edilen yasaklara karşı hareket edenlerle zorunluluklara uymayanlar, 16 Nisan 1340 tarih ve 486 numaralı kanun gereğince cezalandırılır.

Madde 284 - 66 ve 67 inci maddelerde zikredildiği üzere sari hastalıklar hakkında tetkikatta bulunmağa salahiyettar memurlara muhalefet eden kimseler Ceza Kanununun 263 üncü maddesi mucibince cezalandırılır.

Madde 284 - 66 ve 67 inci maddelerde belirtildiği üzere bulaşıcı hastalıklar hakkında inlemede bulunmağa yetkili memurlara muhalefet eden kimseler Ceza Kanununun 263 üncü maddesi gereğince cezalandırılır.

(...)

ON BEŞİNCİ BAP ON BEŞİNCİ KONU

Umumi hükümler

Genel Hükümler

Madde 303 - Bu kanunda zikredilen sıhhat memurları; Devlet, belediye ve idarei hususiye işlerinde kullanılan tabipler ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaletinin lüzum göreceği ve mezuniyet vereceği hususlarda tabiplerin maiyetinde bulunan küçük sıhhat memurlarıdır.

Madde 303 - Bu kanunda sözü edilen sıhhat memurları; Devlet, belediye ve özel idare işlerinde kullanılan tabipler ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın gerekli göreceği ve izin vereceği konularda tabiplerin yanında bulunan küçük sıhhat memurlarıdır.

Madde 304 - Bu kanunda zikredilen nizamname, talimatname ve saire kanunun mer'iyeti tarihinden itibaren bir sene zarfında tertip ve ikmal olunur. Elyevm mevcut ve aynı işlere müteallik nizamname ve talimatname hükümleri bu kanun hükümlerine tearuz etmedikçe yenileri neşredilinceye kadar muteberdir.

Madde 304 - Bu kanunda sözü edilen tüzük, yönetmelik ve diğerleri kanunun yürürlüğe giriş tarihinden itibaren bir sene içinde zarfında hazırlanıp tamamlanır. Kanunun yürürlüğe giriş tarihinde mevcut olan ve aynı işlerle ilgili tüzük ve yönetmelik hükümleri bu kanun hükümlerine aykırılık göstermedikçe yenileri yayımlanıncaya kadar geçerlidir.

Madde 305 - İşbu kanunda yazılı resmi vazifeleri ve muameleleri yapacak olan Hükümet ve belediye hekimleri ile küçük sıhhiye memurları veya bunların makamına kaim olacak sair memurlar bu muamelelerden dolayı hiç bir sebep ile alakadarlardan ücret alamazlar.

Madde 305 - Bu kanunda yazılı resmi görevleri ve işlemleri yapacak olan Hükümet ve belediye hekimleri ile küçük sıhhiye memurları veya bunların yerine görevlendirilecek olan diğer memurlar bu yaptıklarından dolayı hiç bir sebep ile ilgililerden ücret alamazlar.

(...)

Madde 308 - Bu kanun neşri tarihinden itibaren altı ay sonra mer'idir.

Madde 308 - Bu kanun yayım tarihinden itibaren altı ay sonra geçerlidir.

Madde 309 - Bu kanun hükümlerinin icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Madde 309 - Bu kanun hükümlerinin yürütülmesinde Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Ek Madde 1 - (Ek: 14/11/1972 - 1627/2 madde) Bu kanunda yazılı suçları işleyenler hakkında 303 üncü maddede yazılı kimseler tarafından düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar muteberdir.

Ek Madde 1 - (Ek: 14/11/1972 - 1627/2 madde) Bu kanunda yazılı suçları işleyenler hakkında 303 üncü maddede yazılı kimseler tarafından düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir.

(...)

VEREM SAVAŞI HAKKINDA KANUN

Kanun No. : 5368
Kabul Tarihi : 11.4.1949
Yayın Tarihi : 15.4.1949
Resmi Gazete No. : 7183

Madde 1 - Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca gerekli görülecek yerlerde verem savaşı teskilâtı kurulur. Bakanlık bu maksatla gerekli verem sanatoryumlarını, hastanelerini, prevantoryumlarını ve dispanserlerini veya bu bölgelerde mevcut hastaneler ek olarak verem pavyonlarını yaptırmak, kiralamak, kamulaştırmak veya satın almak suretiyle tesis ve teçhiz ederek faaliyete geçirir ve bunlar için her türlü taşıt araçlarıyla seyyar ve sabit röntgen cihazlarını satın alır.

Madde 2 - Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Özel İdareler, Belediyeler Ve Verem Savaşı Derneklerince kurulmuş verem sanatoryum, prevantoryum, hastane ve dispanserlerine faaliyetlerinin devamı için gerekli gördüğü hususlarda her çeşit para ve aynî yardımı yapmaya ve bu kurumlarda, kanunlarla kazanılmış memurluk ve özlük hakları saklı kalmak kaydıyla, Bakanlık kuruluşundan tabip ve hemşire, eczacı ve laborant çalıştırmaya, özel tüzel kişiliklerine ilişkin sağlık kurumlarında veremli hastaları, ücreti Bakanlık verem ödeneğinden ödenmek üzere, tedavi ettirmeye yetkilidir.

Madde 3 - Veremle savaş genel ödemeleri için lüzumlu ödenek her yıl Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvellerinin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kısımlarında açılacak özel bölümden ödenir.

Madde 4 - (17.6.1957 gün ve 7020 sayılı yasayla yürürlükten kaldırılmıştır.)

Madde 5 - (31.7.1970 gün ve 1322 sayılı Genel Kadro Kanunu karşısında bu maddenin hükmü kalmamıştır)

Geçici Madde 1-4 - (1949 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile ilgili olduğundan hükmü kalmamıştır.)

Madde 6 - Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7 - Bu kanunu Maliye, Bayındırlık ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanları yürütür.

SAĞLIK BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Kanun Hükmünde Kararnamenin Tarihi, No : 13/12/1983, 181
Yetki Kanununun Tarihi, No : 17/6/1982, 2680
Yayımlandığı Tarih : 14/12/1983
Resmi Gazete No : 18251

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Görev, Teşkilat

Amaç:

Madde 1 - Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, herkesin hayatının beden ve ruh sağlığı içinde devamını sağlamak, ülkenin sağlık şartlarını düzeltmek, fertlerin ve cemiyetin sağlığına zarar veren amillerle mücadele etmek ve halka sağlık hizmetlerini ulaştırmak, sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermelerini temin etmek için Sağlık Bakanlığının kurulmasına, teşkilat ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Görev:

Madde 2 - Sağlık Bakanlığının görevleri şunlardır:

(...)

j) Kanser, verem ve sıtma ile savaş hizmetlerini yürütmek ve bu alanda hizmet veren kurum ve kuruluşların çalışmalarının koordinasyonunu ve denetimini sağlamak,

k) Bu görevlerin yerine getirilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek, meslek personelini yetiştirmek,

l) Sağlık hizmetleriyle ilgili olarak milletlerarası ve yurt içindeki kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak

(...)

Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı:

Madde 15 - Verem Savaşı Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Verem savaşı hizmetlerinin etkin bir şekilde yapılmasını sağlamak üzere, hizmetin gerektirdiği plan, program ve politikaların tesbitine yardımcı olmak ve uygulamak,

b) Ülkemizde veremin yayılmasına karşı koruyucu her türlü tedbiri almak, hastaların kontrol ve tedavi altında bulunmalarını sağlamak,

c) Fertlerin, organize toplulukların, hasta ve çevresinin eğitimini yapmak,

d) Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

(...)

BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU

Kanun No. : 2464
Kabul Tarihi : 26.5.1981
Yayın Tarihi : 29.5.1981
Resmi Gazete No. : 17354

SOSYAL AMAÇLI YARDIMLAR

(...)

Madde 103 - 1. 4109 Sayılı Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkındaki Kanunun 4. Maddesinin (a) bendi ile belediye meclislerine verilmiş bulunan zam yetkisi, yüzde 10 oranında olmak üzere bu Kanunun yalnız Meslek Vergisine ilişkin madde hükümleri uygulanır.

2. Eğlence vergisi hasılatının yüzde 10'u, bulunan yerlerde Darülaceze ve benzeri kuruluşlar hissesi olarak ayrılıp belediyece sözü geçen müesseselere, yüzde 10'u da Verem Savaşına ayrılıp belediye sınırları içinde Verem Savaş Derneği Teşkilatı varsa yardım olarak bu derneğe verilir.

3. Bu kanunla sağlanan gelirlerin yüzde 1'i kanunlarla tayin edilen veya belediyelerce tesbit edilen sosyal amaçlı kuruluşlara veya hizmetlere tahsis edilir.

HUSUSİ HASTANELER KANUNU

Kanun Numarası : 2219
Kabul Tarihi : 24/5/1933
Yayın tarihi : 5/6/1933
Resmi Gazete No : 2419

İKİNCİ FASIL Hususi hastanelerin teşkilatı

Madde 11 - Munhasıran emrazı akliye malüllerinin muhafaza ve tedavisine ve- ya çocuk hastalara veyahut doğum yardımlarına mahsus hususi hastanelerin müdü- rü mesulleri bunların her birine ait tababet şubelerinde, verem sanatoryumları- nın müdürü mesulleri de emrazı dahiliyede birinci sınıf mütehasıs tabip olur- lar.

Madde 16 - Her hususi hastanede yatak sayısına uygun şekilde seririyat la- boratuvarı ve arıtma etüvü, verem sanatoryumlarında her türlü teşhis yapılacak kuvvette bir röntgen cihazı, cerrahi ve doğum ameliyelerini yapan hastanelerde muntazam ameliyathaneler bulunur. Bu tesisat bulunmayan hastaneler hasta ala- mazlar. Verem sanatoryumları, doğum evleri ve bulaşıcı hastalıklar kabul eden- lerden başka hususi hastanelerde, yatak sayısı yirmi beşten noksan olduğu ve yakınında şehre ait temizleme istasyonu bulunduğu halde, arıtma etüvleri bulun- durmak mecburi değildir.

ÜÇÜNCÜ FASIL Hususi hastanelerin vazifeleri

Madde 26 - Hususi hastanelerde para ile yatan hastalardan sınıflarına göre alınacak gündelik ücrette; ikamet, iaşe ve hastalığın icaplarına göre ya pılması lazım gelen bütün bakım ve hastanede yapılan basit laboratuvar muayene- leri ve 12 nci maddede yazılı hastanenin muvazzaf mütehasıs hekimleri ücretleri dahildir. Ancak cerrahi ameliyeler ile hastanın istemesile dışarıdan çağrılacak hekimin muayene ve tedavi paralarıyla ilaç ve pansumanlarına sarfolunan malzeme ve röntgen muayenelerinin paraları hastalar tarafından ayrıca ödenir. Fakat verem sanatoryumlarında röntgen muayenesi için hiç bir ücret alınmaz.

SAĞLIK HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ HAKKINDA YÖNERGE

Ankara, 2001

ÜÇÜNCÜ KISIM

Sağlık Ocaklarında ve Sağlık Evlerinde Hizmetin Yürütülmesi

BİRİNCİ BÖLÜM

Sağlık Ocaklarında Hizmetin Yürütülmesi

Verem Savaşı Hizmetleri

Madde 67- Verem savaşı hizmetleri, hastaneler dahil bütün sağlık kuruluşlarının görevidir. Bu hizmet, sağlık ocaklarında aşağıdaki esaslara göre yürütülür:

a) Verem kuşkusu olan hastalar verem savaş dispanserine gönderilir. Dispanserde, kesin tanı konulan hastalar tüberkülozlu hastalar listesine kaydedilir, tedavisi ve izlenmesi programlanır. Hastalar bağlı oldukları sağlık ocaklarına bildirilir. Sağlık ocağı personeline dispanser tarafından belirlenen programa uygun olarak izlenir ve dispanserdeki kontrollerine düzenli olarak gitmeleri sağlanır.

b) Sağlık personeli, verem tanısı alan hastaların ilaçlarının temini ile dağıtımını yapar. İlaçlarını düzenli almalarını sağlar.

c) Her sağlık ocağında en az bir sağlık personelinin BCG uygulaması konusunda eğitilmesi sağlanır.

d) BCG aşısı uygulaması, Ek 3'deki "Aşılama Takvimi"ne uygun olarak yürütülür.

e) Sağlık ocaklarında, başta hekimler olmak üzere bütün personel halk eğitimine önem verir. Bu amaçla belli aralıklarla halk eğitim programları düzenler.

f) Yakın temaslı aranması ve PPD uygulaması amacıyla, sağlık müdürlüğü veya dispanser tarafından yapılan çalışmalara bütün sağlık ocağı personeli katılır.

g) Sağlık ocağında yapılan klinik muayeneler sonunda verem şüphe edilen şahıslar ile tedavi ve kontrol altında bulunan veremli hastalar Form 019 ile verem savaşı dispanserlerine gönderilir. Verem savaşı dispanserleri bu muayene ve kontrol neticelerini Form 019 ile sağlık ocağına bildirmekle yükümlüdür. Sağlık ocağından verem şüphesi ile dispansere gönderilen şahıs, dispanserdeki muayene neticesinde normal olarak bulunsa bile muayene neticesi sağlık ocağına mutlaka bildirilmelidir.

h) Verem teşhisi konulmuş hastaların tedavi ve kontrolleri Form 042 ile sağlanır. Eğer hasta bir sağlık evi bölgesinde oturuyorsa sağlık evi ebesi hastanın tedavi ve takibini Form 041 ile yapar ve bunların neticelerini her ay sağlık ocağına bildirir. Sağlık ocağı bu bilgileri ocaktaki Form 042 ye geçirir. Sağlık ocağı ocak bölgesinde oturan veremli hastalara verilen ilaçları her ayın sonunda Form 043 ile verem savaşı dispanserine bildirir. Verem savaşı dispanseri Form 043 ile gelen bilgileri hastanın dispanserdeki tüberkülozlu hasta izleme fişine geçirir. Verem savaşı dispanseri hekimi her ay bölgesindeki ocakları ziyaret ederek, sahada eğitilmesi gereken personeli eğitir. Dispanser hekimi ocak bölgesinde oturan hastaların tedavilerini dispanserde Form 044 ile takip eder. Veremli hastaların ilaçlarını sağlık ocağı personeli tarafından içirilip içirilmediğini kontrol eder.

ı) Dispanser her ay yeni tedaviye alınan, tedavide olan, tedaviden çıkan, ilaçsız kontrole ayrılan, korumaya alınan, korumadan çıkan ve veremli hastaların temaslılarından kontrolü gerekenleri sağlık ocağına bildirir.

i) Verem savaşı dispanseri, verem teşhisi konulup tedaviye alınan hastaları sağlık ocağına bildirir. Sağlık ocağı da bildirilen hastaların Ev Halkı Tespit Fişinde temaslıların isim ve yakınlık derecelerini yazarak dispansere bildirir. Bu temaslıların gerekli muayenelerini yaparak, sonucu dispansere bildirir, gerekli gördüklerini dispansere yollar.

j) Gezici verem savaşı grupları sağlık ocağı bölgesine intikal ettikleri taktirde, ocak personeli gezici ekiplere her türlü işbirliği ve yardımı yapar. Gezici gruplar ve dispanserler BCG konusunda ocak personeli eğitmekle görevlidir. Bu gezici gruplar verem riski taşıyan grupların röntgenini çekerler ve köy halkının BCG aşılarının yapılmasına yardımcı olurlar.

k) Sağlık ocağı veremli hastalardan tedavileri ve takipleri ile ilgili işlemlerde (örneğin streptomisin enjeksiyonlarında) ne suretle olursa olsun ücret alamaz.

Bağışıklama Hizmetleri

Madde 71-

a) Çocukluk Çağı Aşı Uygulamaları

Aşılamalar, Ek 3’deki “Aşılama Takvimi”ne uygun olarak yürütülür. Sağlık ocaklarında “sistemik aşılama” yapılması esastır. Sağlık Bakanlığı’nın ya da il sağlık müdürlüğünün gerekli gördüğü yer ve zamanlarda destekleyici aşılama programları düzenlenir.

BCG (verem) aşısının uygulanması özel eğitim ve deneyim gerektirir. Bu nedenle BCG aşıları bu konuda eğitim görmüş sağlık personeli tarafından uygulanır. Eğitilmiş personel yoksa, bu konuda sağlık müdürlüğü ile ilişki kurularak bir ya da daha fazla personelin bir verem savaş dispanserinde ya da uygun başka bir kuruluştaki eğitimleri sağlanır. DBT ve polio aşılarının birinci ile ikinci ve ikinci ile üçüncü dozları arasındaki süre en az 4 hafta; üçüncü dozu ile rapel dozu arasındaki süre ise en az 12 aydır. OPV aşısı yapıldıktan sonra, çocuğun beslenmesinin sınırlandırılmasına gerek yoktur. Anne sütü rahatlıkla verilebilir.

Aşı takviminde belirtilen aralıklara göre aşıları tamamlanmamış çocuklarda önceki aşı dozlarının tekrar yapılmasına gerek yoktur. Aradan uzun bir süre geçmiş olsa bile, aşılamaya bırakılan yerden devam edilir.

BCG, polio, DBT, kızamık ve Hepatit B aşılarının aynı gün yapılmasında bir sakınca yoktur. Ancak aşılar aynı enjektörde karıştırılmaz; ayrı enjektörler ile farklı bölgelerden yapılır.

Aşılama hizmetlerinin yıl boyunca sürdürülmesi esastır, hiç bir dönemde veya yaz aylarında ara verilmez.

İKİNCİ BÖLÜM

Sağlık Evlerinde Hizmetin Yürütülüşü

Verem Savaşı Hizmetleri

Madde 113- Ebe, bölgesi içinde bulunan veremli hastaları düzenli olarak izler; bu kişilerin tedavilerini aksatmadan uygulamalarını, sağlık ocağı ve verem savaşı dispanseri ile ilişkilerini sağlar. Hastaya, çevresindekilere ve halka bu konuda eğitim yapar. Eğitim görmüş ise ve sağlık ocağı hekiminin direktifi doğrultusunda BCG aşısı yapar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Diğer Sağlık Kuruluşlarında Hizmetin Yürütülmesi

İKİNCİ BÖLÜM

Verem Savaş Dispanserlerinde Hizmetin Yürütülüşü

Madde 183- Verem savaşı, sağlık evi, sağlık ocağı, verem savaşı dispanseri ve hastanelerin görevleri arasında olup; bu hizmetlerin il içinde eşgüdümü sağlık müdürlüğü ve görevlendirilecek verem savaşı il koordinatörü tarafından sağlanır.

Madde 184- Veremli hastaların tedavileri ücretsiz olup, bütün verem ilaçları Sağlık Bakanlığı tarafından hastalara ücretsiz olarak verilir.

Verem Savaşı İl koordinatörü

Madde 185- İlde birden fazla verem savaş dispanseri varsa, verem savaş dispanseri başhekimleri arasından birisi, il sağlık müdürlüğünün teklifi ile Verem Savaşı Daire Başkanlığı'nca verem savaş il koordinatörü olarak atanır. İlde tek bir verem savaş dispanseri varsa verem savaş dispanseri başhekimisi, verem savaş il koordinatörüdür.

Verem savaş il koordinatörü, yönetim işlerini dispanser binasında yürütür. İldeki verem savaş hizmetlerinin yürütülmesi ve koordinasyonundan Sağlık Müdürlüğü ve Verem Savaşı Daire Başkanlığı'na karşı sorumlu olan il koordinatörünün görevleri şunlardır:

- a) İl içindeki dispanserler, verem hastaneleri, sağlık ocakları, verem savaş grupları, üniversiteler ve laboratuvarlar ile işbirliği yaparak çalışma programı hazırlar.
- b) Hastane, dispanser ve sağlık ocağı, laboratuvar ve benzeri kurumlardaki verem savaş çalışmalarını denetler.
- c) Dispanserlerin ihtiyaçlarını (personel, basılı evrak, araç ve gereç) belirleyerek sağlık müdürlüğü vasıtasıyla giderir.
- d) Personelin hizmet yerinde eğitimini sağlar; gerekli durumlarda kısa süreli kurslar, toplantılar ve seminerler düzenlenmesi için sağlık müdürlüğüne teklifte bulunur.
- e) Dispanser çalışmalarını değerlendirir, rapor haline getirir; dispanser çalışmalarını aylık, üçer aylık ve yıllık olarak formlarla Sağlık Müdürlüğü ve Verem Savaşı Daire Başkanlığı'na bildirir.
- f) Dispanserlerin ve ildeki bütün sağlık kuruluşlarının çalışmalarına ait grafik ve tablolar düzenler.
- g) Sağlık kuruluşları ile verem savaş dispanseri arasında işbirliğini sağlar.
- h) Veremle mücadelede toplumun bütününün yer alması için verem savaş dernekleri ile işbirliği yapar; mahalli verem savaş derneklerine teknik danışmanlık hizmeti verir.

Atanacak Personelin Özellikleri

Madde 186- Verem savaş dispanseri personeli, tercihen verem savaş tekamül kursu görmüş göğüs hastalıkları uzmanları, halk sağlığı uzmanları, pratisyen hekimler, hemşireler, sağlık memurları ve laboratuvar teknisyenleri arasından atanır. Kurs görmeden atanmaların, en geç üç ay içerisinde verem tekamül kursu görmelerinin sağlanması il sağlık müdürünün görevidir.

Verem savaş dispanseri başhekimisi göğüs hastalıkları uzmanı, halk sağlığı uzmanı veya pratisyen hekimler arasından il sağlık müdürlüğünün teklifi, Verem Savaşı Daire Başkanlığının uygun görüşü ile Bakanlıkça atanır.

Verem Savaşı Dispanserinin Görevleri

Madde 187- Verem savaş dispanserlerinin görevleri şunlardır:

- a) Buldukları il veya ilçede verem savaşını Verem Savaşı Hizmetlerinin Yürütülmesi İle İlgili Yönerge’ye göre yürütmek,
- b) Hastanelerden, sağlık ocaklarından, diğer sağlık kuruluşlarından ve tarama ekiplerinden gönderilen hastaların, şüpheli ve semptomlu vakaların klinik, bakteriyolojik ve radyolojik muayenelerini ve tedavilerini yapmak; klinik ve radyolojik olarak şüphelenilip, ancak bakteriyolojik olarak teyit edilemeyenleri hastaneye yollamak.
- c) Sağlık ocakları tarafından tedavileri izlenen hastaların belirli aralıklarla muayenelerini yapıp gerektiğinde hastaneye yollamak.
- d) Dispanser bölgesi veremlilerin arşivini “Dispanser Arşiv İşletmesi Yönetmeliği”ne göre tutmak.
- e) Veremin toplum içinde oranını azaltmak için, bölgesindeki mahalli verem savaş derneği ile işbirliği yapmak; gönüllülerin hasta takip ve tedavisinde rol almasını sağlamak.
- f) Sağlık ocağı ve sağlık evi personeli tarafından hastaların evde/ayakta tedavilerini izlemek ve hasta ailelerinin kontrol ve eğitim işlerini dispanser hekimleri veya ziyaretçi hemşireleri ile yapmak, denetlemek ve eğitmek.
- g) Bölgesindeki sağlık ocaklarına BCG aşısı yapılması konusunda destek vermek ve eğitimlerini sağlamak.
- h) Bölgesindeki sağlık ocaklarına her ay veremli hastaların isimlerini ve bu hastalara ait tedavi şemalarını bildirmek; bu bilgilerin hastaların kişisel sağlık fişlerine yazılmalarını sağlamak.
- i) Hastalığın gidişini izlemek amacı ile, hastaların kontrolünün, muayenesinin ve laboratuvar tahlillerinin yapılması için sağlık ocağından, verem savaş dispanserine gönderilmelerini sağlamak.
- j) Verem tanısı ile tedavi kurumlarından çıkan hastaların inceleme, izleme ve hastane sonrası tedavilerini sağlamak; bu kurumlardan taburcu olan hastaların dispansere bildirilmelerini il koordinatörlüğü aracılığı ile istemek.
- k) Dispanserde kayda aldığı hastayı sağlık ocağına bildirerek, ev halkı tespit fişlerinden temaslularının yakınlıklarını gösteren liste istemek; bunları kayıtları ile karşılaştırmak; bu temasluların ocak hekimi tarafında kontrolden geçirilmesini, şüphelilerin dispansere yollanmasını sağlamak.
- l) Bakteriyolojik muayene yapılacak materyalin, laboratuvar yönergesine göre bölge tüberküloz laboratuvarına zamanında uygun şekilde yollanmasını; gelen sonuçların hasta tedavi kartına, veremli hasta kayıt defterine ve laboratuvar defterine işlenmesini sağlamak.
- m) Bölgesinde Verem Savaşı Haftasında ve Dünya Tüberküloz Gününde yapılan duyarlılaştırma ve eğitim kampanyalarının verimini artırmak için önceden plan ve programlar hazırlamak; bunların uygulanması için il verem savaş koordinatörü aracılığı ile sağlık müdürünün onayına sunmak; onaylanan planların uygulanması için sağlık müdürlüğü aracı ile kamu kuruluşları, sosyal yardım dernekleri, toplum liderleri ve diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak.
- n) Verem Savaşı Daire Başkanlığı’na gönderilecek aylık, üç aylık ve yıllık çalışma formlarını zamanında düzenleyip il verem savaş koordinatörlüğüne sunmak.
- o) Dispanser çalışmalarına ait grafik ve tablolar düzenlemek.
- p) Personelinin eğitimi için yıllık eğitim planı çıkararak il koordinatörlüğü aracılığı ile sağlık müdürlüğüne sunmak; onaylandıktan sonra eğitim düzenlemek.